

Aydın Gençlik Mücadeleye devam ediyor

Günün Şırası:

Nâzım Hikmeti Kurtarınız!

HAKSEVER HALKIMIZA!
Ettün hayatında kendisi için hiç bir şey istemeyen, yalnız halkınm ıstırabını yaşayan, şiirlerinde,

de, destanlarında onların mücadelesini anlatan büyük şairimiz Nâzım Hikmet 13 yıl önce hiç bir hukuki ve kanunî esasa dayan-

maksızın haksız yere 28 yıl 5 aya mahkûm edildi. Bu haksızlığın kaldırılması için yaptığı devamlı müraعاتlardan hiç bir netice alamadı. Sağlık durumu gittikçe kötüleşen Nâzım Hikmet hapise ne köşelerinde kadere boyun eğip ağır ağır ölmektense, «milletine yazdığı son istidaya canını pul yerine koyarak» yeni bir mücadeleye atıldı. 2 mayıstan itibaren açlık grevine başladı. Nâzım Hikmetin kurtarılması için adaleti seven, bu açık haksızlığa tahammül edemiyen dünyanın ve memleketimizin bütün namuslu insanları birleşerek yetkili makamlar nezdinde bir çok teşebbüslerde bulundular. Bütün bunlara karşı, resmi makamlar, yalnızca sustu.

Yarın memleketimizin mukadderatını eline alacak olan ve bunun sorumluluğunu bütün varlığı ile duyan Türk Gençliği adına mesul makamlardan soruyoruz:

Dünyamızın insan haklarının korunması için seferber olduğu demokrasi devrinde, İnsan Hakları Beyanname'sini imzalamış bir memlekette insanlığın gözbebeği Nâzım Hikmet'i yaşama hakkını gasbetme salâhiyetini size kim

rak, Nâzım Hikmetin cezasının infazı durduruluncaya kadar, mücadele edeceğimizi ve bu yolda girişilen her türlü teşebbüse bütün mevcudiyetimizle katılacağımızı ilân ederiz.

Istanbul Yüksek Tahsil Gençlik Derneği

Ellerinize Ve Yalana dair

Bütün taşlar gibi vakarlı;
hapise söylenen bütün türküler gibi kederli,
bütün yük hayvanları gibi battal, ağır;
ve acı çocukların dargın yüzlerine benzeyen elleriniz.

Artık gibi hünerli, hafif,
sütlü memeler gibi yüklü,
talimat gibi cesur,
ve dost yamursadıkların nasın derilerinin altında gizleyen elleriniz.

Bu dünya öksüzün boynuzunda eğil,
bu dünya ellerinizin üzerinde duruyor.
Ve insanlar, ah, benim insanlarımı
yalanla besliyorlar sizi
halbuzî acısız
etle, okmekle beslenmeye muhtaçsınız.
Ve beyaz bir sofrada bir kere bile yemek yemeden doyuya
göçüp gidersiniz bu her dalı meyva dolu dünyadan.

insanlar, ah, benim insanlarımı!
hele Asyadakiler, Afrikadakiler
yalın doğu, orta doğu, Pasifik adaları,

insanlar, ah, benim insanlarımı!
hele Asyadakiler, Afrikadakiler
yalın doğu, orta doğu, Pasifik adaları,
ve benim memleketlerim,
yani bütün insanların yüzde yetmişinden çoğu,
elleriniz gibi ihtiyar ve dalgınsınız,
elleriniz gibi meraklı, hayran ve gençsiniz.

insanlar, ah, benim insanlarımı!
Avrupalım, Amerikalım benim
cesur, atak ve unutkanların ellerin gibi,
ollerin gibi tez kandırılır,
kolay aldatılırsın...

insanlarım, ah benim insanlarımı!
antenler yalan söylüyorsa eğer,
yalan söylüyorsa rotatifler,
kitaplar eğer yalan söylüyorsa,
duvarda afiş, sitüonda lan yalan söylüyorsa eğer,
beyaz perdede yalan söylüyorsa çplak baldırları kızların,
rüya yalan söylüyorsa,
ninni yalan söylüyorsa
dua yalan söylüyorsa,
meyhanede keman çalan yalan söylüyorsa eğer,
yalan söylüyorsa umutsuz günlerin gecesinde ay ışığı,
eğer söz yalan söylüyorsa,
eğer renk yalan söylüyorsa,
eğer ses yalan söylüyorsa,
ellerinizden geçinen

ve ellerinizden başka her şey
herkes yalan söylüyorsa eğer,
elleriniz balçık gibi inatlı
elleriniz karanlık gibi kör,
elleriniz çoban köpekleri gibi aptal olsun
elleriniz isyan etmesin diyedir.
Ve zaten bu kadar az misafir kaldığımız
bu ölümlü, bu yaşanması dünyada
bu bezirgân saltanatı, bu zulüm
etmesin diyedir.

ri Beyanname'sini imzalamış bir memlekette insanlığın gözbebeği Nâzım Hikmet'i yaşama hakkını gasbetme salâhiyetini size kim verdi?..

Halk oyu önünde bir kere daha açıldınız ki; onun ölümüne seyirci kalırsak bütün dünya ve gelecek nesiller bizi lânetle anacaktır. Bunu önlemeliyiz.

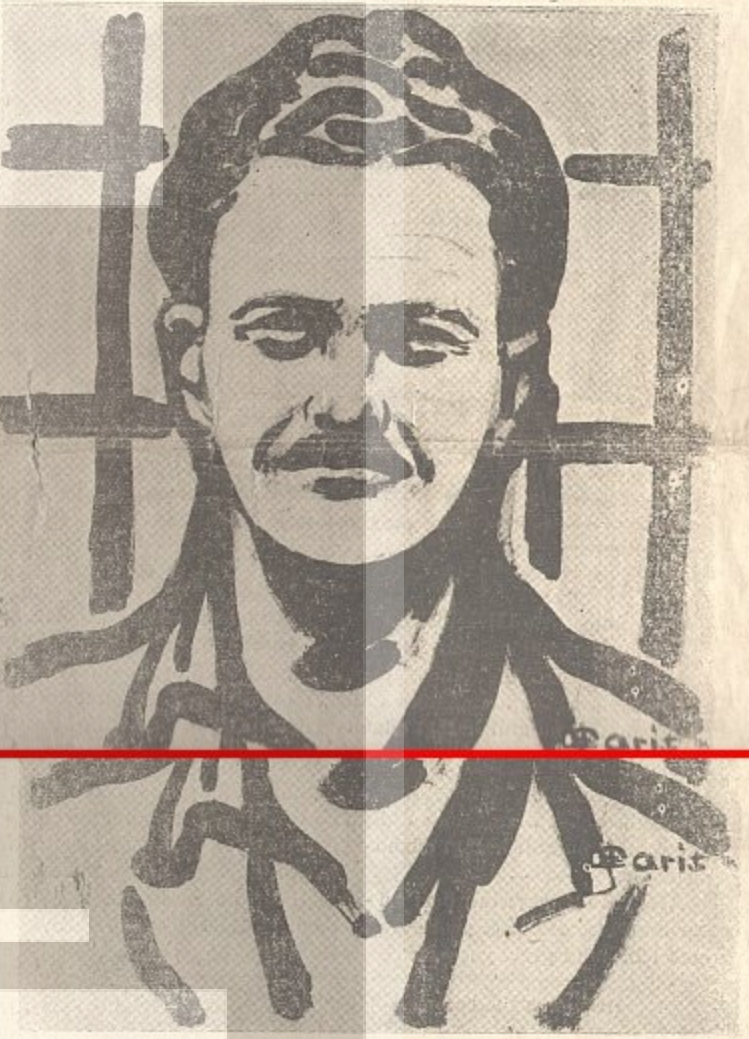
Haksızlığa karşı koyan, adaleti savunan, genç, ihtiyar, kadın, erkek bütün vatandaşlar:

Henüz vakit geçmeden her türlü demokratik hakkımızı kullanarak harekete geçiniz ve yapacağınız her teşebbüsü destekleyiniz.

Biz, bir gençlik teşekkülü olarak

Diğer taraftan Dernek Genel Sekreterinin bildirdiğine göre, yukarıda yazılı beyannameyi da-

(Devamı 2 nci sayfada)

Beyannameyi dağıtan ÖĞRENCİLER ANLATIYOR

Beyannameyi dağıtırken şunu iyice öğrenmiş bulunuyoruz ki, haksever İstanbul halkı onu, umumiyetle zannedildiğinden ve gündelik gazetelerin göstermek istediğinden çok daha iyi tanıyor ve seviyor. «Memleketimizin bu

en yavuz evlâdının» haksız ve kanunsuz olarak 13 yıldanberi hapiste çürütüldüğünü biliyor ve millete yazarak canile pulladığı son istidasının, açlık grevinin mânasını gayet iyi kavramıştır ve onu kurtarmak için kanun çerçevesinde her şeyi yapmağa hazırdır.

Gözleri yaşlı ihtiyarlar «aşkol-sun genç kızlarımızı» diyorlar ve neler yapabileceklerini soruyorlardı. Gençler «Nâzım ağabey için canımızı bile veririz» diyorlardı. Herkes beyannameyi alıp okuyor ve diğer bir tanıdığına okutmak için katlayıp cebine so-

(Devamı 2 nci sayfada)

Arkadaş!

Bir kapalı toplantıya iştirak etmek senin en demokratik hakkındır. Bu hakkını kullan!

İYTGD Toplantı yapıyor

Istanbul Yüksek Tahsil Gençlik Derneği «Nâzım Hikmetin kurtarılması» için açtığı kampanyayı, bütün baskı ve tehditlere rağmen, her an daha büyük bir kuvvetle yürütmektedir.

12.V.950 günü toplanan idare heyeti «Nâzım Hikmetin durumu

nn ve edebi kıymetini» belirtmek için 15.V.1950 Pazartesi günü saat 16-19 arasında Lalelide Çiçek Palas salonunda bir kapalı toplantı yapılmasına karar vermiştir. Nâzımın kurtarılmasını isteyen bütün haksever halkımız bu toplantıya davet edilmektedir.

DIŞARDA BİR BAYRAK GİBİ DALGALANIRKEN ADI...

«Taranta Babuya mektupları» dan

Düşün TARANTA-BABU

İnsan oğlunun yüreği

kafası

kolu

yedi kat yerin altından

çekip çıkarıp

öyle ateş gözlü çelik allahlar yaratmış ki

kara toprağı bir yumruktaki yere serebilir,

yıldı bir veren nar

bin verebilir.

Ve dünya öyle büyük,

öyle güzel

öyle sonsuz ki deniz kıyıları

her gece hepimiz

yan yana uzanıp yaldızlı kumlara

yıldızlı suların

türküsünü dinliyebiliriz...

Yaşamak ne güzel şey

TARANTA - BABU

yaşamak ne güzel şey...

Anhyarak bir usta kitap gibi

bir sevda şarkısı gibi duyup

bir çocuk gibi şaşarak

YAŞAMAK...

Yaşamak:

bire birer

ve hep beraber

ipekli bir kumaş dokur gibi...

Hep bir ağızdan

sevinçli bir destan

okur gibi

YAŞAMAK...

YAŞAMAK...

Ne acıdır iştir ki

bu ne mene gidiştir ki TARANTA-BABU

bugün bu

«bu inanılmıyacak kadar güzel»

bu anlatılmıyacak kadar sevinçli şey:

böyle zot

bu kadar

dar

böyle kanlı

bu denli kepaze...

TÜSTAV
ARŞİVİ

Nâzım Hikmet'in Büyüklüğü

O, kendi mukadderatını, hayatiyle ve sanatiyle, memleketinin ve dünya halk kitlelerinin mukadderatına, kuruluşuna, kalkınmasına bağlamıştır

Bugün Nâzım Hikmet'e bütün dünya sanat ve edebiyat âlemi «Devrimizin en büyük şairlerin den biri» diyor. Nâzım Hikmet neden büyük bir şairdir? Çünkü yeni ve eski, ileri ve geri, şekil ve muhteva, danatkarın ferdiyeti ve cemiyetin tesirleri meseleleri gibi esas sanat dâvalarının müşahhası, bir sanatkarın eserlerinde hal ledilmiş şeklini Nâzım'ın şiirlerin de görmek mümkündür. Bunun için Nâzım büyük bir şairdir.

Bununla beraber denilebilir ki Nâzımın en büyük ve mühim vasfı ileri bir sanatkar oluşudur. Sanatta ilerilik, yeniliği ihtiva etmekte beraber, her yenilik bir ilerilik değildir, nasıl ki ilerilik de geçmişle bütün bağları koparmak ve inkâr etmek değildir. Her devirde ve her cemiyet sisteminde yarını yaratmakta olan gelişmeler ve bu gelişmelerde tarihi rolü oynayan sınıf ve zümreler vardır. İleri sanat, cemiyetin bu gelişmesini ifade eden ve bu gelişmede müessir bir rol oynayan sanattır.

Nâzım bu mânada gerçekten ileri bir sanatkarıdır. Bugünün cemiyetlerinin gelişme seyri demokratik istikamettedir; halk hâkimi yetine, halkın maddi ve kültürel hayatının yükselmesine doğru. Nâzım kendi mukadderatını, hayatiyle ve sanatiyle, memleketinin ve dünya halk kitlelerinin mukadderatına, kuruluşuna, kalkınmasına bağlamıştır. Nâzımın, eserleriyle kendi memleketinin sınırlarını aşmasının, dünya sanat âlemine girebilmesinin ve yarına mal olacak bir sanatkar hüviyetine bürünebilmesinin sırrı buradadır. Nâzım, Türk köylüsünü, işçisini ve münevverini, bu halkın ıstırapını, didişmesini, sanat âleminin girebilmesini ve yarına mal olacak bir sanatkar hüviyetine bürünebilmesinin sırrı buradadır. Nâzım, Türk köylüsünü, işçisini ve münevverini, bu halkın ıstırapını, didişmelerini ve ümitlerini ve bu memleketin tîrenini, toprağını ve şehri, ni, asfaltını ve hapishanesini, hasılı bu memleketin insanını, ve tabiatını şiirlerine konu edinmiştir. Ve en mühimini, bu tabiat ve insan realitesini doğru, hakiki ve hesile görmüş ve hakiki ve hesile ifade etmiştir. Aynı zamanda Nâzım, Türk köylüsünün ziftle sıvanmış çatlak tabanının ıstırapı kadar, güz sesile şarkısını söyleyen Amerikan zenci sanatkarını acıma da duymuştur. Destanlaştığı Türk halkının anti-emperyalist istiklâl savaşı kadar Çin, Hint ve diğer sömürgeler halkının da istiklâl mücadelesine inanmıştır, onları da alkışlamıştır.

Bu noktada şöyle fıraz avazleri duyar gibi oluyorum: ileri sanatkar mutlaka istismardan, halkın ıstırap ve mücadelesinden mi bahseder? Tabiat güzellikleri sanata konu olamaz mı? Bir şair aşka, sevgilisine dair yazamaz mı? Şüphesiz mesele bu kadar basit değil. Her şey sanata konu olabilir ve her şey ileri sanata konu olabilir. Diğer mevzular gibi deniz ve mehtap, gül ve bülbül, aşk ve yâr sanatkarın işleyeceği materyeldir, ham maddedir. Meselenin düğüm noktası, sanatkar bu materyeli nasıl ele alıyorsa, han-

gi zaviyeden işliyor? oradadır. Aslımı ararsanız sanatkar doğru dan doğruya tabiat güzelliklerinden, aşktan, sevgilisinden bahsetmez. O bu mevzular karşısında kendi de farkında olarak veya olmayarak belirli bir vaziyet almıştır; belirli bir görüş, düşünüş ve duyuş noktasından bu konuları ifade eder. İlerilik gerilik vasfı, konuların asıl kendisinde olmaktan ziyade, sanatkarın aldığı bu vaziyette, kabul ettiği görüş noktasındadır.

Cemiyette ileri gelişmelere uygun, bu gelişmelerin yarattığı, bir hayat, insan, aşk, güzellik, tabiat anlayışı vardır. Kısacası, cemiyet ve tabiat realitesini doğru olarak ifade eden bir bilgi ve fikir sistemi ve buna bağlı estetik ve ahlâki değerler vardır. Bu ileri görüş ve değerler bakımından aşkı ve tabiatı ifade eden sanat eserleri ileri sanat çerçevesine dahildir. Böyle bir fikir ve değer sisteminden ele alınıp işlenmek şartıyla insan ve insan-tabiat münasebetlerinin her cephesi, hayatın her safhası ve her çeşit insanı tipi sanata konu olabilir. Konuların sınırı yoktur.

Bununla beraber, her cemiyet sisteminin ve her devrin kendine has dâvaları, bilhassa sıvrılmış meseleleri vardır. Bunlarla ilgili çeşitli konular sanatta, bilhassa ileri sanatta akislerini bulur. Her devrin sanatı bazı konularla bilhassa ilgilenir, meşgul olur. Her konu sanat için meşrudur ama, devrin sosyal şartlarına göre sanat bazı konular üzerinde dikkatini teksif eder, diğer bazılarını i-

se ihmal eder. İleri sanat devrinin meselelerine hassas olan ve bu meselelerin doğru şekilde anlaşılmasına yardım eden sanattır.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi Nâzım Hikmetin kendi devrinin ve cemiyetinin meselelerine ve gidişine karşı gösterdiği hassasiyet büyüktür. Bununla beraber Nâzım'da konu bakımından büyük bir genişlik ve çeşidlilik görülür. Nâzım'daki tabiata yalnızlık ve sevgi ve tabiatı ifadedeki tazelik hangi gül ve bülbül, deniz ve mehtap şairinde vardır? Bugünkü şiirimizde «Karım Mektupları» dan daha sıcak, daha içten bir sevgi ifadesine nerede rastlanır? Ancak kırıntıların öğrenebildiğimiz destanlarındaki çeşitli insan tiplerini, insan psikolojisini anlayışı ve tabiat tasvirlerini başka hangi şairimiz veya romancımız verebildi? Ama Nâzım'da konuların bu genişliği ve çeşidliliği hep tek bir büyük dâvanın etrafında toplanır, o dâvaya izafetle bir yer alır. Şiirlerinde ifadediği konular birbirinden ayrı, «müteferrik» birbirinden ayrı, «müteferrik» aşk ruh tabiiyetleri, hep aynı esas görüşten ele alınmış, hep aynı büyük dâvaya yöneltilmiştir. B. H.

HÜR GENÇLİK

ÖZEL SAYI

Sahibi ve yazı işlerini fiilen idare eden: Nihat Sargın

İdare yeri: İst. Süleymaniye, Mimar Sinan Cad, 114 Her türlü muhaberat: P. K. 47 Akşaray Basıldığı yer: Osmanbey Matbaası

VEDA

muhaberat: P. K. 47 Akşaray Basıldığı yer: Osmanbey Matbaası

VEDA

Hoşça kalın
dostlarım benim
hoşça kalın!
Sizi canımda
canımın içinde,
kavgamı kafamda götürüyorum.
Hoşça kalın

dostlarım benim
hoşça kalın!
Resimlerdeki kuşlar gibi
dizilip üstüne kumsalın,
mendil sallamayın bana;
istemem!

Ben dostların gözünde kendimi
boylu boyunca görüyorum...

A dostlar
a kavgamı dostu
iş kardeşi
a yoldaşlar a!

Tek hecesiz elveda!
Geceler sürececek kapının sürgüsünü,
pencerelerde yıllar öreceğ örgüsünü
Ve ben bir kavgamı şarkısı gibi haykıracağım
mapusane türküsünü.

Yine görüşürüz
dostlarım benim
yine görüşürüz...

Berber güneşe güler,
berber dövüşürüz...

A dostlar
a kavgamı dostu
iş kardeşi
a yoldaşlar a!

ELVEDA!..

TÜSTAV
ARŞİVİ

Annesi halktan imza istiyor

Oğlum NÂZİM HİKMET 13 senedenberi haksız yere hapishanelerde çürütülmektedir. Resmî makamlara yapılan müteaddit müracaatlar bu adli hatayı düzelt-

li. Tıbca da tesbit olunan hastalıklı vücudü buna daha ne kadar tahammül edecektir? Onun annesi ben, her an ölümüne biraz daha yaklaşan oğlumun kurtarılma-

Oğlum NÂZİM HİKMET 13 senedenberi haksız yere hapishanelerde çürütülmektedir. Resmî makamlara yapılan müteaddit müracaatlar bu adli hatayı düzeltmemiştir.

NÂZİM iki mayıstan beri aşkâr olan bu haksızlığı protesto etmek için açlık grevi yapıyor. Ad-

li. Tıbca da tesbit olunan hastalıklı vücudü buna daha ne kadar tahammül edecektir? Onun annesi ben, her an ölümüne biraz daha yaklaşan oğlumun kurtarılması için, hayatını hizmetine koyduğu Türk halkından imza istiyorum. NÂZİM, buna layiktir.

CELİLE

(Baş tarafı 1 inci sayfada)
gitan üyelerden 20 genç şehrin muhtelif yerlerinde polis tarafından zorla yakalanan, bir kısmı itile kakıla karakol ve oradan da müdüriyete götürülmüşlerdir. Ya kalan üyelerin arasında Derneğin Başkanı, Genel Sekreteri ve idare heyeti üyelerinden bir arkaş ile 7 kız öğrenci bulunuyor du.

ÖĞRENCİLER ANLATIYOR

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

kuyordu. Bir çokları ise gönüllü olarak dağıtabilmek üzere bir miktar da kendilerine verilmesi için adetâ yalvarıyorlardı. Ve Üniversiteli aydın gençlerin onu sevmediği yolunda haberler yayınladıkları için gündelik gazeteler çatıyorlardı.

Herkesin gözünde onu kurtarmanın azmi okunuyordu.

Halk ve onun bağrından kopup gelen biz, aydın gençliğin suulu ve azimli gönül ve işbirliği bize bundan sonraki faaliyet ve teşebbüslerimiz için yeni bir güven ve cesaret verdi.

Doğru yoldayız ve sonuna kadar yürüyeceğiz.

Bunlar, müdüriyette ayrı ayrı hücrelere tıkmışlardır. Bir çoklarına bir iskemle bile verilmiştir. Saatlerce taş üstünde kalmışlardır. Gece geç vakit ikametgâha raptent serbest bırakılan üyeler ertesi gün polis nezaretinde tekrar müdüriyete götürülmüşlerdir. Orada verdikleri karar göre, eğer tahliye edilmeyip de diğer bütün imkânlar ellerinden alınmış olursa, büyük şairi desteklemek üzere açlık grevi yaparak mücadelelerine devam edeceklerdi.

Perşembe günü akşamı, bütün üyeler serbest bırakılmışlardır.

Beyannamenin dağıtıldığı gün öğleden sonra emniyet memurları arama emri olmaksızın Dernek merkezini basmışlar, orada bulunan üyelerin bütün ıstıraplarına rağmen, hattâ hüviyetlerini bile göstermemişlerdir.

Bütün bunlara rağmen üyeler tekrar, ellerindeki bütün kanunî ve gayri siyasi imkânları kullanarak mücadelelerine sonuna kadar devam edeceklerdir.